

Checklista

för upprättande och utvärdering av information om miljö, etik, socialt ansvar och bolagsstyrning

Utgåva 2008

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING.....	3
Bakgrund.....	3
Användningsområde.....	3
Checklistans innehåll och struktur.....	4
Information och synpunkter.....	4
Informationsområden	5
CHECKLISTA.....	6
A. Redovisningens profil.....	6
B. Verksamhetens arbete med hållbar utveckling	9
C. Bolagsstyrning	14
D. Data och räkenskaper.....	20
E. Samspelet mellan ekonomi och arbetet med hållbar utveckling	28
Bilaga 1 – Miljöinformation i förvaltningsberättelsen.....	33
Ytterligare information	34

INLEDNING

Bakgrund

I början av 1990-talet publicerades de första svenska separata miljöredovisningarna. Volvo och MoDo (nuvarande Holmen) var bland de första företagen. Sedan dess har det hänt mycket och idag består de redovisningar som kompletterar den lagstadgade ekonomiska redovisningen av information om såväl miljö som etik, socialt ansvar och bolagsstyrning¹.

Deloitte har följt utvecklingen av denna typ av information sedan 1993. Denna checklista är vårt verktyg för upprättande och utvärdering av, till den lagstadgade ekonomiska redovisningen, kompletterande (främst) frivillig information. Den har sitt ursprung i ett utvärderingsinstrument som 1994 sammanställdes för Deloitte's räkning av IISD och som till stor del byggde på kriterier för miljöredovisning som tagits fram av UNEP/Sustainability. I takt med att även etik, socialt ansvar och bolagsstyrning blivit viktiga frågor för verksamheterna² att redovisa kring har checklistan uppdaterats ett flertal gånger för att motsvara denna utveckling.

Vid uppdatering av checklistan tas även hänsyn till den senaste utgåvan av olika rekommendationer som finns avseende miljö-, etiska och sociala redovisningar, t ex AA1000, Svensk kod för bolagsstyrning, SFF:s Rekommendation om Corporate Responsibility, Sustainability Reporting Guidelines från GRI, SA8000, utvärderingskriterier från ESRA och ACCA, Principerna i FN Global Compact, ABL och BFN.

---

¹ Bolagsstyrning används som översättning för det engelska begreppet "Corporate Governance".

² Med "verksamhet" avses företag (koncerner), organisationer och övriga verksamhetsformer.

Utvecklingen av information som kompletterar den lagstadgade ekonomiska redovisningen går framåt. Numera redovisas ofta verksamhetens arbete med miljö, etik, socialt ansvar, hälsa och säkerhet samt bolagsstyrning. Anledningen till detta är intressenternas ökade efterfrågan på komplettering av den i huvudsak finansiella informationen i årsredovisningarna med icke finansiell information för att kunna göra en bredare bedömning av verksamhetens aktieägarvärde. För att tillgodose de ökande kraven på transparens och tillförlitlighet i redovisningen (eng. transparency and credibility) inkluderar alltfler verksamheter denna typ av information i årsredovisningen.

Användningsområde

Checklistan kan användas som stöd vid bestämmande av innehåll och omfattning på den information avseende miljö, etik, socialt ansvar och bolagsstyrning som företrädesvis lämnas i årsredovisningar/hållbarhetsredovisningar. Vår uppfattning är att sådan information som är av särskild betydelse för att värdera verksamhetens finansiella ställning och utvecklingsmöjligheter bör redovisas både i årsredovisningar och i separata hållbarhetsredovisningar (i de fall sådana publiceras).

Checklistans huvudsakliga fokus är frivillig information. Dock har vi valt att i checklistan även inkludera viss lagstadgad information som ofta kan falla mellan två stolar. Detta är den miljöinformation som skall ingå i förvaltningsberättelsen (gäller tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter), information om sjukfrånvaro samt information om styrelsens sammansättning och styrelsearbetet under året som gått. De delfrågor som avser lagstadgad information

eller information som krävs enligt noteringsavtalet för Stockholmsbörsen är för tydlighetens skull markerade med [*].

Checklistan är även ett verktyg för utvärdering av lämnad information om miljö, etik, socialt ansvar och bolagsstyrning. Deloitte använder den som verktyg för sin årliga utvärdering av svenska verksamheters information inom ovan nämnda områden.

Vi vill betona att det är den redovisade informationen som kriterierna och delfrågorna i checklistan är inriktade på och inte nivån på verksamhetens arbete med miljö, etik, socialt ansvar och bolagsstyrning.

Checklistans innehåll och struktur

Checklistan är indelad i fem informationsområden. Dessa har olika fokus som anknyter till den generella utvecklingsprocess som vanligen tillämpas av verksamheter som arbetar med miljö, etik, socialt ansvar och bolagsstyrning.

Information och synpunkter

Om ni vill ha ytterligare information om checklistan eller vill framföra era synpunkter är ni välkomna att kontakta Torbjörn Westman.

Telefon: 08-506 724 88

Mobil: 0733-97 24 88

E-post: twestman@deloitte.se

Informationsområden

Informationsområde	Beskrivning
A Redovisningens profil	Delfrågorna skall säkerställa att redovisningens profil tydliggörs genom att information om verksamheten och tillämpade redovisningsprinciper anges. Vissa av delfrågorna skall även tjäna som vägledning för redovisningens generella helhetsintryck.
B Verksamhetens arbete med hållbar utveckling	Delfrågorna skall säkerställa att redovisningen ger en strukturerad och lättförståelig bild av grundstenarna i verksamhetens arbete med hållbar utveckling. Här ingår beskrivning av väsentliga förhållanden, vision, strategier, mål och åtgärder. Även information om ledningssystem, tillstånd och villkor samt intressenter återfinns här.
C Bolagsstyrning	Delfrågorna skall utgöra stöd för beskrivningen av vilket engagemang verksamhetens ledning och styrelse har för arbetet med miljö, etik och socialt ansvar. Fokus i detta informationsområde är dock bolagsstyrningsinformation, såsom information om valberedning, utvärdering av styrelsen, styrelseledamöter, styrelsearbetet, VD och revisorer.
D Data och räkenskaper	Delfrågorna skall utgöra stöd för redogörelsen av mätbara uppgifter, t.ex. insatsfaktorer, emissioner/utsläpp, produkter, avfall, transporter, anställda och deras arbetsförhållanden samt incidenter. Här ingår också en beskrivning av verksamhetens rapporteringssystem och nyckeltal för redovisning av miljö, etik och socialt ansvar.
E Samspelet mellan ekonomi och arbetet med hållbar utveckling	Delfrågorna skall utgöra stöd för beskrivningen av samspelet mellan verksamhetens arbete med miljö, etik och socialt ansvar och utvecklingen av verksamhetsnyttan/affärsvärdet. Här ingår information om kostnader, investeringar och skulder avseende miljö, etik och socialt ansvar.

Tabell 1: Översikt över de fem informationsområdena.

CHECKLISTA

A. Redovisningens profil

A1. Verksamhetsbeskrivning

I redovisningen bör det framgå bolagets namn, primära varumärken och företagets produkter/tjänster samt vilka delar av verksamheten som omfattas av redovisningen. Det bör även finnas en sammanfattning av väsentliga data avseende ekonomi, miljö, etik och socialt ansvar.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för vilka verksamheter/enheter inom den totala verksamheten (t ex koncernen) som omfattas av redovisningen?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>det är viktigt att kunna utläsa vilka delar av den totala verksamheten som inte omfattas av redovisningen av information om miljö, etik, socialt ansvar och bolagsstyrning</i>
b) sammanfattning av väsentliga data avseende ekonomi, miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex omsättning, årets resultat, väsentliga emissioner/utsläpp, sjukfrånvaro och personalomsättning</i>
c) i anslutning till redogörelse för respektive affärsområde (motsv.) en sammanfattande presentation av affärsområdet med data avseende ekonomi, miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex affärsområdets andel av ovanstående</i>

[*]

A2. Redovisningsprinciper

Redovisningen bör innehålla en redogörelse för vilka redovisningsprinciper som tillämpas vid redovisning av miljö, etik, socialt ansvar och bolagsstyrning.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för väsentlighetskriterier/redovisningsprinciper/förutsättningar för beräkningar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>principer för redovisning av delägda verksamheter, joint venture, leasade/hyrda resurser, outsourcade verksamheter och andra förhållanden (t ex avyttringar, förvärv och ändrad inriktning) som i väsentlig grad kan påverka jämförbarheten mellan perioder och bolag skall anges</i> • <i>redogörelse för begränsningar i datamaterial/-insamling</i> • <i>redovisningsprinciperna kan vara angivna i ett separat avsnitt</i>
b) är den information som lämnas i redovisningen ”tillförlitlig och fullständig”?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information skall inte utelämnas som kan medföra att bilden av verksamheten blir vilseledande eller felaktig. Oberoende bedömare som använder samma metoder vid bedömning av informationen skall nå samma resultat utifrån samma förutsättningar (transparent).</i> • <i>informationen ska uppfattas som neutral och det ska finnas en balans mellan positiva och negativa resultat (redovisning av såväl framgångar som motgångar i hållbarhetsarbetet).</i>
c) är den information som lämnas i redovisningen ”jämförbar”?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information skall kunna jämföras med motsvarande information från annan period och, då det är möjligt, med verksamheter inom samma bransch. Detta ställer krav på konsekvens m a p redovisningsmetoder och mätbegrepp över tiden. Likheter och olikheter mellan olika rapporter skall kunna upptäckas och förklaras</i>

A3. Redovisningens helhetsintryck

Vid upprättande av redovisningen bör helhetsintrycket tas i beaktande. Detta innebär att information om hur informationen har kvalitetssäkrats bör finnas med liksom förklaringar till svåra begrepp. Även informationens väsentlighet påverkar helhetsintrycket.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) information om hur rapporterad information kvalitetssäkrats?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex genom tredjepartsgranskning eller genom internt kvalitets-säkringssystem</i> • <i>omfattar både kvantitativ och kvalitativ information</i>
b) definitioner av använda begrepp som bedöms behöva förklaras för redovisningens målgrupp/målgrupper?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex en ordlista/redovisningsprinciper</i>
c) är den information som lämnas i redovisningen väsentlig för förståelsen för det arbete med miljö, etik, socialt ansvar och bolagsstyrning som bedrivs inom verksamheten?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>den lämnade informationen skall av läsaren betraktas som relevant och neutral</i>

B. Verksamhetens arbete med hållbar utveckling

B1. Väsentliga miljöförhållanden, etiska frågeställningar och socialt ansvar

Redovisningen bör ge en strukturerad och lättförståelig bild av verksamhetens väsentliga frågeställningar avseende miljö, etik och socialt ansvar samt tillämpade policys.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för verksamhetens väsentliga miljöförhållanden och/eller etiska frågeställningar och/eller sociala ansvar på koncernnivå respektive på affärsområdesnivå (motsv.)?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>dvs. verksamhetens "business case" avseende dessa frågor</i> • <i>precisering av varför verksamheten väljer att arbeta med och rapportera på dessa frågor</i> • <i>bör kopplas till utvecklingen av verksamhetsnyttan/affärsvärdet</i>
b) redogörelse för verksamhetens olika policys avseende ovanstående?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>här avses t ex miljöpolicy, hållbarhetspolicy, Code of Conduct, policy för mutor och bestickning samt policy avseende barnarbete och tvångsarbete</i> • <i>information om krav/kontroll av underleverantörers agerande</i>

B2. Vision, strategier och mål

I redovisningen bör verksamhetens vision, strategier och mål för arbetet med miljö, etik och socialt ansvar tydligt framgå.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för verksamhetens vision avseende arbetet med miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>dvs. vad verksamheten vill uppnå med sitt arbete på lång sikt (idealbilden)</i> • <i>visionen bör utgå från verksamhetens väsentliga miljöförhållanden, etiska frågeställningar och sociala ansvar och skall stödja utvecklingen av verksamhetsnyttan/affärsvärdet</i>
b) redogörelse för vilka miljörelaterade, etiska och sociala strategier som prioriteras vid redovisningstillfället?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>strategierna bör kunna gå att koppla samman med visionen</i>
c) redogörelse för verksamhetens mål avseende miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>dvs. miljömål, eventuella etiska mål samt sociala mål</i> • <i>kvantifierbara och mätbara mål inklusive uppgift om när målen skall ha uppnåtts (kort, mellan och lång sikt)</i>
d) redogörelse för i vilken utsträckning tidigare uppställda miljö-, etiska och sociala mål har uppnåtts?	

B3. Ledningssystem, revisioner och FoU

Redovisningen bör innehålla information om verksamhetens ledningssystem och revisioner samt vidtagna åtgärder avseende miljö, etik och socialt ansvar. Likaså bör information om eventuell forskning och utveckling med fokus på miljö finnas med i redovisningen.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) beskrivning av verksamhetens ledningssystem avseende miljö, etik och socialt ansvar och uppgift om hur stor del av verksamheten som omfattas/kommer att omfattas av systemet?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex information om tillämpning av ISO 14001 & 26000, SA8000 eller egenutvecklat system</i> • <i>i de fall verksamheten inte har några ledningssystem bör beskrivningen ta fasta på mål och planer avseende införandet av sådana</i>
b) redogörelse för program för revisioner avseende arbetet med miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex redogörelse för regelbundenhet, typ av revision (extern eller intern) och omfattning av revisionerna</i>
c) sammanfattning av resultatet av genomförda revisioner avseende arbetet med miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex genomsnittligt antal identifierade betydande avvikelser per genomförd revision</i>
d) beskrivning av viktiga åtgärder som vidtagits under året avseende miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex åtgärder hänförliga till revisionsresultat</i> • <i>t ex insatser för minskad miljöpåverkan, bättre internkontroll, högre affärsetik och/eller säkrare arbetsmiljö</i>
e) redogörelse för pågående och/eller beslutade framtida forsknings- och utvecklingsinsatser i syfte att förbättra verksamhetens miljöförhållanden?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex mindre miljöbelastande tillverkningsmetoder och/eller produkter</i> • <i>här avses ej produkt- och/eller processunderhåll</i>

B4. Tillstånd

I redovisningen bör det framgå vilka förutsättningar myndigheterna ställt upp för verksamhetens bedrivande, dvs. tillstånd.

	Finns i redovisningen...	Kommentar
[*]	a) redogörelse för vilka delar av verksamheten som erfordrar myndighets-tillstånd och vad tillstånds- och/eller anmälningsplikten avser?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>verksamheter som är tillstånds- och/eller anmälningspliktiga enligt 9 kap 6§ miljöbalken skall enligt Årsredovisningslagen lämna information i förvaltningsberättelsen om verksamhetens påverkan på den yttre miljön</i>
[*]	b) redogörelse för om miljöpåverkan i huvudsak sker genom utsläpp till luft, vatten eller mark eller genom avfall eller buller?	
[*]	c) redogörelse för eventuella väsentliga förelägganden enligt miljöbalken?	
[*]	d) redogörelse för verksamhetens beroende av den tillstånds- och/eller anmälningspliktiga verksamheten?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex genom att lämna uppgift om hur stor andel av nettoomsättningen eller produktionen som sådan verksamhet omfattar</i>
[*]	e) redogörelse för viktigare pågående/avslutade miljörelaterade tillståndsförhandlingar?	
[*]	f) redogörelse för förestående omprövning/revidering av miljörelaterade väsentliga tillstånd och skälet till detta?	

B5. Intressenter

I redovisningen bör det finnas information om vilka som anses vara verksamhetens viktigaste intressentgrupper och på vilket sätt verksamheten har kontakt med dem.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för vilka intressenter verksamheten för en dialog med?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>viktigare intressentgrupper kan t ex vara närboende, anställda, konsumentgrupper, NGOs, myndigheter, kunder, leverantörer och/eller entreprenörer, ägare</i>
b) redogörelse för de urvalskriterier som använts för att identifiera intressenter verksamheten valt att föra en dialog med?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>resonemang kring processen för att identifiera intressenterna och vilka intressentgrupper som skall involveras i en dialog</i>
c) redogörelse för hur interaktionen med intressenter har skett?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex undersökningar, fokusgrupper och/eller skriftlig kommunikation</i> • <i>hur frekvent förekommande den organiserade intressentdialogen är</i>
d) redogörelse för information som framkommit genom interaktion med intressenter?	
e) redogörelse för hur ovanstående information har använts?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex vid utformning av nyckeltal och policys</i>
f) redogörelse för väsentligare intressent- och/eller omvärldskrav som ställs eller antas komma ställas på verksamhetens arbete med miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>här avses även branschöverenskommelser och lagkrav</i>
g) redogörelse för samarbetet med och/eller kraven på verksamhetens intressenter avseende miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex redogörelse för samarbete, samarbetsavtal och/eller metoder för utveckling och uppföljning av kraven</i> • <i>sker samverkan enbart med direkta intressenter eller samverkar man även längre ut i värdekedjan, "upstreams" och/eller "downstreams"?</i>

C. Bolagsstyrning

C1. Ledningens engagemang i arbetet med hållbar utveckling

I redovisningen bör det finnas information om ledningens engagemang för miljö, etik och socialt ansvar, vem som är ansvarig för frågeställningarna samt hur de beaktas i beslutsfattandet.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) information av vilken styrelseordförandes och/eller VD:s (motsv.) förhållningssätt till verksamhetens miljörelaterade förhållanden, etiska frågeställningar och sociala ansvar kan utläsas?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex i förord av VD/styrelseordföranden (motsv.)</i> • <i>redogörelse för VDs/styrelseordförandens (motsv.) förhållningssätt till sambandet mellan utvecklingen av verksamhetsnyttan/affärsvärdet och verksamhetens bidrag till skapandet av ett hållbart samhälle</i> • <i>huruvida VDs/styrelseordförandens förord återspeglar det som återges i redovisningen</i>
b) redogörelse för organisation och ansvarsfördelning avseende miljö, etik och socialt ansvar i verksamheten?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information om vem som är ansvarig för miljö, etik och socialt ansvar</i> • <i>t ex ett organisationsschema</i>
c) information om hur miljö, etik och socialt ansvar beaktas i beslutsfattandet?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>hur integrerat miljö, etik och socialt ansvar är i verksamhetens ledningssystem</i> • <i>information om hur bonussystem för ledningen är kopplat till företagets verksamhet, inklusive miljö och socialt ansvar.</i> • <i>information om relevanta standarder (certifieringar) som verksamheten tillämpar, t ex ISO14001, ISO 26000 och SA8000</i>

C2. Valberedning och tillsättning av styrelsen

I redovisningen bör finnas information om sammansättningen av valberedningens, dess arbete och hur valberedningen har utvärderat styrelsen.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för sammansättningen av föregående periods valberedning?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>om ledamot har representerat viss ägare skall ägarens namn anges</i>
b) redogörelse för eventuell ersättning till valberedningen?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>belopp</i>
c) redogörelse för hur beredningen av tillsättning av styrelsen är organiserad?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>redogörelse för valberedningens arbete</i> • <i>redogörelse för hur styrelsens arbete utvärderas</i>

C3. Styrelsens ledamöter

Redovisningen bör innehålla information som gör det möjligt för läsaren att bedöma huruvida styrelsen har den kompetens och erfarenhet som krävs för att självständigt och effektivt förvalta verksamhetens angelägenheter.

Finns i redovisningen...	Kommentar
[*] a) redogörelse för respektive styrelseutskott?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>här avses nomineringskommitté, revisionskommitté, ersättningskommitté, osv.</i> • <i>redogörelse för sammansättning, arbetsuppgifter och beslutanderätt, samt för ledamöters närvaro vid sammanträden.</i>
b) redogörelse för respektive styrelseledamots ålder, huvudsakliga utbildning och arbetslivserfarenhet?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Styrelsens sammansättning ska vara anpassad till bolagets verksamhet, utvecklingsskede, övriga förhållanden samt präglas av mångsidighet och bredd avseende ledamöters kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning ska eftersträvas.</i>
[*] c) redogörelse för respektive styrelseledamots uppdrag i verksamheten och väsentliga uppdrag i andra företag och organisationer?	
d) redogörelse för respektive styrelseledamots innehav av aktier och andra finansiella instrument i verksamheten?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>eget eller närstående fysisk eller juridisk persons innehav</i>
e) redogörelse för huruvida respektive styrelseledamot är att anse som oberoende i förhållande till verksamheten, verksamhetsledningen och större ägare?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>för ledamot som inte anses oberoende skall skälen för detta redovisas</i>
[*] f) redogörelse för vilket år respektive styrelseledamot invaldes i styrelsen?	
g) redogörelse för övriga uppgifter som kan vara av betydelse för aktieägarna vid bedömningen av styrelseledamotens kompetens och oberoende?	
h) redogörelse för verksamhetens principer för ersättning till styrelsen?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>arvode och annan ersättning skall redovisas för var och en av styrelsens ledamöter</i> • <i>utestående aktie- och aktiekursrelaterade incitamentsprogram ska redovisas</i>

C4. Styrelsens arbete

Redovisningen bör innehålla information om styrelsens huvudsakliga uppgifter.

Finns i redovisningen...	Kommentar
[*] a) redogörelse för hur styrelsearbetet bedrivits under föregående period?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information om arbetsfördelning i styrelsen, antal styrelse-sammanträden och genomsnittlig närvaro på dem</i> • <i>information om arbetsuppgifter för eventuella styrelseutskott</i>
[*] b) redogörelse för hur styrelsen säkerställt kvaliteten på den interna kontrollen och den finansiella rapporteringen och hur styrelsen kommunicerar detta till verksamhetens revisorer?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>verksamheter som inte har en särskild granskningsfunktion (internrevision) skall årligen utvärdera behovet av en sådan och motivera sitt ställningstagande</i> • <i>försäkran om den interna kontrollen ska avlämnas enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden</i>
c) redogörelse för hur styrelsen ser till att bolagets externa informationsgivning präglas av öppenhet och saklighet samt hög relevans för de målgrupper den riktar sig till?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex information om hur målgrupper identifieras samt hur informationen kommuniceras</i>
d) redogörelse för hur styrelsen ser till att erforderliga etiska riktlinjer fastställs för bolagets uppträdande?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information om styrelsen antagit etiska riktlinjer, uppförandekod eller motsvarande</i>
e) redogörelse för kontroller som syftar till att säkerställa efterlevnad av lagar och regler som gäller för bolagets verksamhet?	

C5. Verkställande direktören (motsv. befattning)

I redovisningen bör finnas information som möjliggör för läsaren att skapa sig en uppfattning om VD:s förmåga att sköta den löpande förvaltningen av verksamheten.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för VD:s ålder, huvudsakliga utbildning och arbetslivserfarenhet?	
b) redogörelse för VD:s väsentliga uppdrag utanför bolaget?	
c) redogörelse för VD:s innehav av aktier och andra finansiella instrument i verksamheten?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>eget eller närstående fysisk eller juridisk persons innehav</i>
d) redogörelse för VD:s aktieinnehav och delägarskap i företag som verksamheten har affärsförbindelser med?	
e) redogörelse för principer för ersättning och övriga anställningsvillkor för VD och övrig verksamhetsledning?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>redogörelse för vart och ett av samtliga utestående aktie- och aktiekursrelaterade incitamentsprogram ska redovisas</i>
f) redogörelse för hur styrelsen bereder frågor om ersättning till VD och övrig verksamhetsledning?	

C6. Revisorer

I redovisningen bör det finnas information om verksamhetens revisorer.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för revisorns tjänster utöver revision under de senaste tre åren?	
b) redogörelse för vilket år revisorn valdes eller blev huvudansvarig revisor och hur länge revisionsbolaget innehaft uppdraget?	
c) redogörelse för förhållanden som kan vara av betydelse för aktieägarna vid bedömningen av huvudansvarig revisors och revisionsbolagets kompetens och oberoende?	
d) redogörelse för revisorns granskningsberättelse över styrelsens rapport om den interna kontrollen?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>här avses en separat granskningsberättelse som omfattar styrelsens rapport om den interna kontrollen, och inte den vanliga revisionsberättelsen i årsredovisningen</i>

D. Data och räkenskaper

D1. Rapporteringssystem, nyckeltal och effektivitet

Redovisningen bör innehålla information om verksamhetens rapporteringssystem. Den bör även innehålla nyckeltal som visar sambandet mellan verksamhetens ekonomiska utveckling och arbetet med miljö, etik och socialt ansvar samt information om utvecklingen av verksamhetens effektivitet inom dessa områden.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för verksamhetens system för rapportering av miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex systemets nivå, omfattning och kvalitet</i>
b) nyckeltal som visar sambandet mellan verksamhetens resursinsatser för arbetet med miljö, etik och socialt ansvar och utvecklingen av verksamhetsnyttan/affärsvärdet?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>nyckeltal bör förklaras och eventuella skillnader från år till år analyseras</i>
c) kommentarer till valet av redovisade nyckeltal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex verksamhetsspecifika nyckeltal</i> • <i>tex branschsamverkan för underlättande av benchmarking eller hjälpmedel för den operativa styrningen</i>
d) känslighetsanalys avseende redovisade nyckeltal?	
e) redogörelse för utvecklingen av verksamhetens effektivitet inom miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>redogörelsen för hur verksamheten gör "mer med mindre", tex eko-effektivitet</i> • <i>redogörelsen bör ansluta till redovisade nyckeltal</i>

D2. Insatsfaktorer

Redovisningen bör redogöra för förbrukningen av väsentligare insatsfaktorer.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för förbrukningen av väsentliga insatsfaktorer under föregående period uttryckt i absoluta tal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex energi, vatten och råmaterial</i>
b) redogörelse för förbrukningen av väsentliga insatsfaktorer under föregående period relaterad till relevant jämförelsetal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>relevant jämförelsetal kan vara produktionsvolym eller omsättning</i>
c) redogörelse för utvecklingen av förbrukningen av väsentliga insatsfaktorer under en längre tidsperiod uttryckt i absoluta tal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information bör om möjligt lämnas över en 5-årsperiod</i>
d) redogörelse för utvecklingen av förbrukningen av väsentliga insatsfaktorer under en längre tidsperiod relaterad till relevant jämförelsetal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>relevant jämförelsetal kan vara produktionsvolym eller omsättning</i>

D3. Emissioner/utsläpp

Redovisningen bör innehålla information om väsentliga emissioner/utsläpp till luft, mark och vatten.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för väsentliga emissioner/utsläpp uttryckt i absoluta tal?	
b) redogörelse för väsentliga emissioner/utsläpp under föregående period relaterat till relevant jämförelsetal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>relevant jämförelsetal kan vara produktionsvolym, omsättning eller tillstånd</i>
c) redogörelse för utvecklingen av väsentliga emissioner/utsläpp under en längre tidsperiod uttryckt i absoluta tal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information bör om möjligt lämnas över en 5-årsperiod</i>
d) redogörelse för utvecklingen av väsentliga emissioner/utsläpp under en längre tidsperiod relaterat till relevant jämförelsetal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>relevant jämförelsetal kan vara produktionsvolym, omsättning eller tillstånd</i>

D4. Produkter

Information om produkternas miljöpåverkan under livscykeln bör finnas i redovisningen samt information om hur verksamhetens uttjänta produkter skall tas om hand.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) information om produkternas miljöpåverkan under livscykeln?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>i vissa typer av verksamheter kan livscykelperspektivet vara irrelevant, t.ex. för tjänsteproducerande verksamheter</i>
b) information om förändring av produkternas miljöpåverkan under livscykeln under de senaste åren?	
c) information om hur verksamheten instruerar sina kunder om omhändertagande av uttjänta produkter?	

D5. Avfall

Redovisningen bör innehålla information om vilka olika typer av avfall som uppkommer inom verksamheten samt utvecklingen av mängden avfall över tiden.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för mängden av olika typer av avfall under föregående period uttryckt i absoluta tal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>för definition av avfall se den europeiska avfallskatalogen och/eller Avfallsförordningen (SFS 2001:1063)</i> • <i>med olika typer av avfall avses även olika typer av omhändertagande av avfall</i>
b) redogörelse för mängden av olika typer av avfall under föregående period i förhållande till relevant jämförelsetal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>relevant jämförelsetal kan vara produktionsvolym eller omsättning</i>
c) redogörelse för utvecklingen av mängden av olika typer av avfall under en längre tidsperiod uttryckt i absoluta tal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information bör om möjligt lämnas över en 5-årsperiod</i>
d) redogörelse för utvecklingen av mängden av olika typer av avfall under en längre tidsperiod i förhållande till relevant jämförelsetal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>relevant jämförelsetal kan vara produktionsvolym eller omsättning</i>

D6. Transporter

Redovisningen bör innehålla information om väsentlig miljöpåverkan till följd av verksamhetens transporter samt hur transportvolymen är fördelad på olika transportmedel.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för transporternas väsentliga miljöpåverkan?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex information om på vilket sätt miljöpåverkan från transporterna sker och tillhörande miljödata, ex utsläpp av växthusgaser</i> • <i>t ex transporter av inkommande respektive utgående gods, affärsresor och/eller resor med tjänstebilar</i>
b) redogörelse för volymutvecklingen av transporter med olika transportmedel (väg, järnväg, sjöfart och flyg) under en längre tidsperiod?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information bör om möjligt lämnas över en 5-årsperiod</i>
c) redogörelse för den förväntade volymutvecklingen för de olika transportmedlen och resonemang kring de väsentliga miljöeffekterna?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>redogörelsen bör om relevant, och möjligt, avse minst 5 år</i>
d) förekomsten av miljöbilar i företaget?	

D7. Anställda och deras arbetsförhållanden

I redovisningen bör det finnas information om antal anställda fördelat på män och kvinnor, fackföreningsfrihet, sjukfrånvaro-, skade- och olycksstatistik samt jämställdhet.

Finns i redovisningen...	Kommentar
[*] a) redogörelse för antal anställda fördelat på män och kvinnor i de olika länderna?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>stora skillnader skall kommenteras</i> • <i>löneinformation män vs. kvinnor</i>
b) redogörelse för eventuellt program i syfte att öka jämställdhet och mångfald på arbetsplatsen?	
c) redogörelse för de anställdas rätt till fackanslutning och förekomst av kollektivavtal?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>för verksamheter som har internationell delverksamhet skall det framgå hur stor del av personalen som omfattas av rätten till fackanslutning</i>
d) redogörelse för verksamhetens system för rapportering av arbetsrelaterade skador och olyckor?	
e) redogörelse för frånvarostatistiken avseende arbetsrelaterade skador och olyckor?	
[*] f) redogörelse för sjukfrånvaron för verksamheten?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information om sjukfrånvaro skall lämnas i procent av de anställdas (eller respektive grupps) sammanlagda ordinarie arbetstid</i> • <i>information om sjukfrånvaro skall lämnas för verksamheten som helhet och även uppdelat på: långtidssjuka, kvinnor, män, anställda under 29 år, anställda 30-49 år samt anställda 50 år och äldre</i> • <i>kravet i Årsredovisningslagen gäller inte koncernredovisningar och inte heller verksamheter där antalet anställda i de specifika efterfrågade grupperna är högst tio eller om de efterfrågade uppgifterna kan hänföras till särskilda individer. Informationskravet gäller inte heller anställda utomlands</i>

D7. Anställda och deras arbetsförhållanden (forts)

Finns i redovisningen...	Kommentar
g) Redogörelse för policier för anställnings- och arbetsvillkor?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>arbetsmiljö</i> • <i>heltid/deltidsarbete</i> • <i>anställningsförmåner</i> • <i>information om antal arbetstimmar per år/kompetensutveckling för personalen</i>

D8. Incidenter, tvister och klagomål

I syfte att stärka redovisningens trovärdighet bör redovisningen innehålla information om väsentliga miljöolyckor, avvikelser från etiska och sociala policys samt tvister och klagomål.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för väsentliga miljörelaterade olyckor och viktigare incidenter inklusive överskridande av tillstånd/villkor (motsv.) under perioden?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>om relevant kan emissioner till följd av olyckor, incidenter och överskridanden av tillstånd anges i relation till totala mängden emissioner</i>
b) redogörelse för väsentliga avvikelser under perioden från verksamhetens policys och/eller regler avseende arbetet med etiska frågeställningar och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>avvikelserna kan gälla t ex jämlikhetsfrågor, könsdiskriminering, brott mot arbetsrätt eller föreningsrätt och utnyttjande av barnarbete</i>
c) upplysning om väsentliga miljörelaterade tvister och/eller tvister relaterade till verksamhetens etiska frågeställningar och sociala ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tvisteärenden som är föremål för hantering av domstol, skiljedomsinstitut, myndighet, marknadsdomstol, arbetarskyddsmyndighet, osv.</i> • <i>ärenden relaterade till miljölagstiftning, arbetsmiljölagstiftning, konkurrenslagstiftning eller annan lagstiftning relaterad till verksamhetens miljö, etiska och sociala ansvar</i>
d) information om ekonomiskt utfall av genomförda rättsliga prövningar av viktigare tvister?	
e) uppgift avseende väsentliga klagomål hänförliga till verksamhetens arbete med miljö, etik och socialt ansvar och om för verksamheten negativa diskussioner förts i media under perioden?	

E. Samspelet mellan ekonomi och arbetet med hållbar utveckling

E1. Ekonomiska konsekvenser

I redovisningen bör det finnas en redogörelse för eventuella ekonomiska konsekvenser p.g.a. de krav som ställs på verksamhetens arbete med miljö, etik och socialt ansvar samt p.g.a. förändringar i skatter och avgifter med bäring på miljö.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för ekonomiska konsekvenser av intressentkrav/omvärldskrav avseende verksamhetens arbete med miljö, etik och socialt ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex p.g.a. nytillkomna lagkrav eller marknadskrav utöver av verksamheten redan tillämpad nivå</i> • <i>avser både nationellt och internationellt</i>
b) redogörelse för ekonomiska konsekvenser av diskuterade och/eller kända förändringar av miljörelaterade skatter, avgifter, osv.?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>redogörelse för påverkan på omsättning, resultat, kassaflöde, marknadsandelar, konkurrenssituation, osv.</i> • <i>kan anges på både kortare och/eller längre sikt</i>

E2. Affärsrisker och affärsmöjligheter

Redovisningen bör innehålla en beskrivning av verksamhetens affärsrisker och affärsmöjligheter kopplade till miljö, etik och socialt ansvar.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för de väsentliga miljörelaterade, etiska och sociala affärsrisker som föreligger för verksamheten?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex till följd av förvärv av en verksamhet eller fastighet</i> • <i>kan avse samarbete med "olämpliga" leverantörer, indirekt utnyttjande av barnarbetare, "odiplomatiska" uttalanden av anställda, osv.</i> • <i>olyckor och incidenter behandlas under punkt D8</i>
b) redogörelse för hur verksamheten arbetar för att minimera sina miljörelaterade, etiska och sociala affärsrisker?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex genom genomförande av s.k. environmental due diligence före förvärv</i> • <i>redogörelse för hur system och processer lagts upp för att minimera etiska och sociala risker, hur interkontrollen används, osv.</i>
c) redogörelse för framtida affärsmöjligheter till följd av det övergripande arbetet med att förbättra verksamhetens miljöförhållanden, etik och sociala ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>avser även utvecklingsmöjligheter som kan utvecklas till affärsmöjligheter</i>

E3. Miljö-, etiska och sociala kostnader

Redovisningen bör innehålla information om kostnader relaterade till verksamhetens arbete med miljö, etik och socialt ansvar.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för vad verksamheten avser med begreppet miljökostnad (om begreppet används)?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex den definition på miljökostnad som används inom verksamheten</i>
b) information om miljökostnadernas storlek under föregående period?	
c) information om utvecklingen av miljökostnadernas storlek under en längre tidsperiod?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information bör om möjligt lämnas över en 5-årsperiod</i>
d) känslighetsanalys avseende väsentliga miljökostnader?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex påverkan på omsättning, resultat och/eller kassaflöde</i>
e) redogörelse för hur verksamheten definierar kostnader hänförliga till etik och socialt ansvar?	
f) information om storleken på verksamhetens etiska och sociala kostnader under föregående period?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>valet av information bör syfta till att tydliggöra hur verksamheten arbetar för att utveckla och kvalitetssäkra hanteringen av etik och socialt ansvar. Tex genom investeringar i bättre arbetsmiljö/arbetsförhållanden eller att investeringar i kompetens och system blir värdeskapande</i>
g) information om utvecklingen av de etiska och sociala kostnadernas storlek under en längre tidsperiod?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information bör om möjligt lämnas över en 5-årsperiod</i>
h) känslighetsanalys avseende väsentliga etiska och sociala kostnader?	

E4. Miljö-, etiska och sociala investeringar

I redovisningen bör det finnas en redogörelse för de miljöinvesteringar som genomförts samt de investeringar som genomförts i syfte att förbättra verksamhetens etik och sociala ansvar.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för vad verksamheten avser med begreppet miljöinvestering (om begreppet används)?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex den definition på miljöinvestering som används inom verksamheten</i>
b) information om miljöinvesteringarnas storlek under föregående period?	
c) information om utvecklingen av miljöinvesteringarnas storlek under en längre tidsperiod?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information bör om möjligt lämnas över en 5-årsperiod</i>
d) sammanfattning över uppnådda miljöeffekter till följd av genomförda miljöinvesteringar?	
e) sammanfattning över uppnådda miljöeffekter till följd av investeringar som ej görs uteslutande av miljöskäl?	
f) uppgift om verksamhetens myndighetstillstånd innebär specifika investeringar eller begränsningar av väsentlig betydelse för verksamhetens utveckling?	
g) redogörelse för om verksamheten genomfört investeringar i syfte att förbättra verksamhetens etik och sociala ansvar?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tex investeringar i kontrollprogram</i>
h) information om ovanstående investeringars storlek?	

E5. Miljö-, etiska och sociala skulder

Redovisningen bör innehålla information om verksamhetens miljöskulder och skulder hänförliga till avvikelser från verksamhetens etiska och sociala policys.

Finns i redovisningen...	Kommentar
a) redogörelse för vad verksamheten avser med begreppet miljöskuld (om begreppet används)?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>t ex den definition på miljöskuld som används inom verksamheten</i> • <i>endast tillämpligt för de företag där miljöskuld kan vara aktuellt</i>
b) redogörelse för innehav av kontaminerad mark, byggnader, osv. som kräver åtgärd eller där risk föreligger att åtgärder kan komma att krävas?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>information om eventuella tvister och böter</i> • <i>köp av inkråm kan medföra ansvar för den köpta verksamhetens tidigare miljöpåverkan. Verksamhetsutövarens ansvar är solidariskt och skyldigheten kvarstår även efter att verksamheten upphört.</i>
c) uppgift om vilket belopp som reserverats i balansräkningen (om miljöskulder föreligger)?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>har reserveringar inte gjorts skall skälen till detta anges, t ex att det inte finns något behov eller att man saknar underlag</i> • <i>miljöskador är ofta osäkra vad gäller omfattning, ansvar och kostnad för undersökning och efterbehandling samt när ett utflöde av resurser kommer att ske. IFRS har regler för avsättningar (IAS 37), dvs. skulder som är ovissa med avseende på belopp eller den tidpunkt då de kommer att regleras.</i> • <i>även redogörelse för om det inom linjen³ finns ansvarsförbindelser för miljöskulder</i>
d) redogörelse för vilka åtgärder som avses vidtas för att avveckla de förhållanden som ligger till grund för redovisade miljöskulder samt tidplanen för dessa åtgärder?	

³ Med ”inom linjen” avses att det specifika beloppet tagits upp i balansräkningen inom linjen, men att det inte ingår i balansomslutningen.

Bilaga 1 – Miljöinformation i förvaltningsberättelsen

De verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken skall enligt Årsredovisningslagen (ÅRL), och den tolkning av ÅRL som Bokföringsnämnden (BFN) gör, lämna viss miljörelaterad information i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

I BFN:s uttalande BFN U 98:2 anges minimikraven för vilken miljöinformation som skall lämnas av bolag respektive koncern som bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken. I uttalandet ges också exempel på utformning av denna miljöinformation i olika storlekar av bolag och i koncern.

Med hänvisning till 6 kap 1§ andra stycket ÅRL anger BFN att ”upplysningar skall lämnas i förvaltningsberättelsen om miljöfrågor som är viktiga för bedömning av bolagets ställning och resultat eller som är av betydelse för bolagets förväntade framtida utveckling”.

Med hänvisning till 6 kap 1 § tredje stycket ÅRL anger BFN vidare ”att bolag som bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken skall lämna upplysningar i förvaltningsberättelsen om verksamhetens påverkan på den yttre miljön”.

Kopplingen till miljöbalkens regler om tillstånds- och anmälningsplikt innebär att upplysningskravet endast gäller för verksamhet i Sverige. Med hänvisning till förarbetena anges i uttalandet att redovisning skall lämnas av miljörelaterad information som har direkt eller indirekt betydelse för företagets finansiella utvecklingsmöjligheter samt att upplysningsplikten är begränsad till den miljöpåverkan som produktionsprocessen ger upphov till.

Med hänvisning till 6 kap 1 § tredje stycket är kravet enligt BFN att ett bolag som bedriver tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet skall informera om det i förvaltningsberättelsen.

Vidare anger BFN att:

- Bolaget skall ange vad tillstånds- eller anmälningsplikten avser.
- För tillståndspliktig verksamhet skall anges om miljöpåverkan i huvudsak sker genom utsläpp till luft, vatten eller mark eller genom avfall eller buller.
- Om väsentliga tillstånd behöver förnyas eller revideras under det kommande räkenskapsåret skall detta anges samt skälet härför. (Anm: enligt vår åsikt bör man lämna mer långsiktig information om det kan anses vara av intresse för marknaden.)
- Om tillstånd eller godkänd anmälan ännu inte föreligger skall bolaget kommentera detta.
- Väsentliga förelägganden enligt miljöbalken skall kommenteras.
- Bolaget skall ange hur beroende det är av den tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheten. Detta kan ske t ex genom uppgift om hur stor andel av nettoomsättningen eller produktionen som omfattar sådan verksamhet.
- Har bolaget flera tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter kan dessa redovisas sammanställt på lämpligt sätt.

Upplysningskravet är som framgår direkt begränsande till de tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheternas i Sverige direkta påverkan på den yttre miljön. Härutöver kan det enligt BFN många gånger vara lämpligt att lämna upplysningar om t ex indirekt miljöpåverkan och miljöpåverkande verksamheter vid utländska anläggningar. Som exempel på indirekt miljöpåverkan anges i förarbetena till lagen att en flygplatsägare bör redovisa miljöpåverkan vid flygplatsen till följd av flygverksamhet som bedrivs där av andra bolag.

Ytterligare information

Deloitte webbplats – Hållbarhetsredovisning

http://www.deloitte.com/dtt/section_node/0,1042,sid%253D38904,00.html

Deloitte globala webbplats - Sustainability

http://www.deloitte.com/dtt/section_node/0,1042,sid%253D137954,00.html

GRI

www.globalreporting.org

Global Compact

www.unglobalcompact.org

Svensk kod för bolagsstyrning

<http://www.bolagsstyrning.se/sv/>

Sveriges Finansanalytikers Förening - rekommendation om Corporate Responsibility

<http://www.finansanalytiker.se/subpage.asp?page=37&news=139>

AA1000

<http://www.accountability21.net/>

ACCA - Sustainability

<http://www.accaglobal.com/allnews/global/2008/NEWSQ3/News/3125162>